

متن پرسش

استاد محترم سلام علیکم، در راستای پاسخ سؤال ۲۷۹۳ و مباحثی که در جلسه ی دوم شرحی بر تفسیر سوره ی حمد مطرح شد (اینکه خداوند به هر مخلوقی امکان ذاتی او را می‌دهد تا خودش با انتخاب خودش آنچه باید بشود، بشود)، برای بنده این سؤال پیش آمده که اساساً هر مخلوقی، خود امکان وجود را از کجا به دست آورده است؟ چگونه است که هر مخلوقی در علم حضرت حق امکانی خاص دارد؟ چه کسی غیر از ذات احدیت می تواند خود امکان را به مخلوقات داده باشد؟ حال چه چیز باعث شده که یکی امکان انار شدن داشته باشد و یکی امکان سیب شدن؛ یکی امکان جهنمی شدن داشته باشد و یکی امکان بهشتی شدن؟!

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: وقتی می‌گوییم امکان، ذاتی هر ممکن الوجودی است دیگر معنا نمی‌دهد که بگوییم خداوند امکان به او داده، خداوند به ممکن الوجود، وجود می‌دهد و انار شدن انار و سیب شدن سیب مربوط به خودشان است. در مورد انسان؛ امکان جهنمی شدن و بهشتی شدن در ذات انسان مطرح نیست بلکه اختیار مطرح است حال با اختیار خود می‌تواند جهنمی شدن را برای خود انتخاب کند یا بهشتی شدن را، چون امکان برای موجودی که وجوه مختلفی دارد مثل انار نیست که یک وجه داشته باشد. در همین رابطه هر انسانی در مقابل عملی که انجام می‌دهد احساس می‌کند می‌توانسته غیر آن را هم انجام دهد و آن عمل را به خدا نسبت نمی‌دهد. موفق باشید